

samme forelagte Udkast henholdsvis til Lov indeholdende nærmere Bestemmelse om Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget og til Forfatningslov for Islands særlige Anliggender maae blive ophøiede til Love, samt at andrage paa, at Forfatningsagen atter maa blive forelagt i 1871 for en Forsamling med fuld besluttende Myndighed, hvorhos Thinget in subsidium har indstillet, at et af samme vedtaget omændret Udkast til Forfatningslov for Island maa erholde allerhøieste Stadfæstelse.

Af Althingets i bemeldte Samling af Actstykker meddeelte Betænkninger af 11te og 13de September f. A. vil det sees, at dets Optraeden i sidste Samling er ikke lidet forskjellig fra dets Holdning i 1867, idet Islands statsretlige Stilling nu ligesom og udelukkende begrundes paa Overenskomsten med Norge af 1262, medens det udtrykkelig siges, at Island hverken er eller nogenstunde har været Andet end et Forbundsland først af Norge, siden af Danmark, at Grundloven ingenjohelst Gyldighed har for Island, og at Rigsdagen som Følge deraf Intet har at gjøre med dette Land. Det indrømmes vel, at der er nogle Fællessager mellem Island og Danmark, men man har aabenbart villet vindicere Althinget i sin Tid den samme Myndighed med Hensyn til disse Sager, som Rigsdagen har Ret til at udøve, idet Islænderne i modsat Fald formeentlig ikke vilde nyde Egeberettigelse med deres Medundersaatter i Danmark, og skjøndt Althinget vel endnu i det af samme in subsidium vedtagne Forfatningsudkastets § 1 har benyttet den samme Betegnelse for Islands statsretlige Stilling som i 1867, nemlig at det er „en uadskillelig Deel af den danske Stat med særlige Landsrettigheder“, har man tydelig nok lagt en videre Betydning i denne Betegnelse end tidligere. Hvad dernæst Finantspørgsmaalet angaaer, indskrænker Althinget sig ikke nu som i 1867 til at petitionere om, at der maa blive tilstaaet Island en vis Sum, men der opstilles ligesom et Erstatningskrav fra Islands Side paa Udbetalingen af et Beløb af den danske Statskasse, der svarer til en aarlig Rente af c. 126,000 Rd., et Krav, man dog for denne Gang ikke vil fordre fuldt ud fyldtgjort, idet man for at bane Veien for en Overenskomst har troet at burde indskrænke sig til en Begjæring om et Tilskud af 60,000 Rd. aarlig, der vil være at convertere til en tilsvarende Capital og at udbetale i uopsigelige Statsobligationer.

Saaalenge Anskuelse som de her antydede ere raadende i Island — Anskuelse, der formeentligen have fundet en udtømmende og afgjørende Gjendrivelse i Motiverne til de i de sidste Althings-Sessioner forelagte Regjeringsudkast til den her omhandlede Sags Ordning — turde det aabenbart være unyttigt at forhandle videre med Althinget eller en anden til den Ende valgt Forsamling om nærværende Sag, og der har saaledes fra Regjeringens Side ikke kunnet være Spørgsmaal om at gaae ind paa den af Althinget fremsatte principale Indstilling om, at Sagen atter maatte blive forelagt en islandsk Forsamling i Aaret 1871, end lige at der vilde være at tilstaae samme besluttende Myndighed. Men ligesaa lidt kan der efter Regjeringens Formening være Spørgsmaal om at foranledige det af Thinget omændrede Udkast til Forfatningslov for Island ophøiet til Lov, idet samme ikke blot i det Væsentlige gaaer ud paa at føre det forelagte Regjeringsudkast tilbage til det af Thinget 1867 vedtagne Udkast, som baade Regjeringen og Rigsdagen have anseet for uantageligt netop i de Punkter, som endnu fastholdes af Althinget (Spørgsmaalene om Islands Forhold til de almindelige Rigsanliggender og om den constitutionelle Ansvarlighed for Islands Styrelse), men endog gaaer endnu videre, navnlig forsaavidt det forudsættes, at Althinget i sin Tid ogsaa skal have Stemme med Hensyn til Rigets almindelige Anliggender, thi om dette end maaskee ikke ligesom følger af Ordene i Althings-Udkastets § 3, har Ordføreren dog i sit Slutningsforedrag paa Thinget uforbeholdent vedkjendt sig denne Anskuelse, og hertil sigter formeentlig ogsaa den i bemeldte Paragraph in fine foretagne Redactionsforandring.

Der har saaledes kun kunnet være Spørgsmaal om enten at lade begge de Althinget forelagte Udkast emanere som Love under Forudsætning af, at Rigsdagens Samtykke dertil Udvalgenes Betænkninger. Ordentl. Saml. 1869—70.